

גשר לקשר - 18 - משפטים

גשר למילת קשר מהפרשה

רוב פרשת משפטים עוסקת בדיני נזיקין, היא מפרטת את החובות הקיימים על אדם הפוגע באחר. אחד הדינים הנלמדים מן הפרשה, הוא חיוב על החובל בחברו לממן לנפגע טיפול רפואי:

"אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המפה רק שבתו יתן ורפא ירפא" (שמות, כ"א, י"ט)

הסמיכות: ורפא ירפא

משמעות הסמיכות

מבחינת המשמעות צירוף הסמיכות **ורפא ירפא** מביע יחס של הפלגה, הכפלה היוצרת משמעות של "ביותר" ("הכ"י). כגון: מחה אמחה, קודש הקודשים וכדו'. כלל מקובל ביהדות שכל מה שבא על האדם, מחלה או תקלה כלשהי - הוא מידי שמים. רש"י מסביר כי בהכפלת המלה "**ורפא ירפא**" הכוונה היא - גם רפואה בידי שמיים וגם רפואה בידי בשר ודם. כך שאין לראות את פעולת הרופא כאילו היא בניגוד לרצון הבורא אלא היפוכו של דבר, הרשות נתונה לרופא לרפא כל מחלה למרות האמונה הברורה שזו באה משמים. (יחיאל אליאש אתר דעת)

מה הקשר?

היסוד ההלכתי למקצוע הרפואה מצוי בדברי חז"ל (בבא קמא פה ע"ב) "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפא" - רשות ולא מצווה, כי אילו הייתה זו מצווה, אסור היה לרופא לקבל שכר. על הקב"ה נאמר (טו, כו): "כי אני ה' רופאך" - פעם אחת, ואילו אצל רופא בשר ודם נאמר: "ורפא ירפא" - שתי פעמיים. כי רופא בשר ודם אינו מרפא בבת אחת ועל החולה לבוא אליו פעם אחר פעם. ואילו רפואת ה' כהרף עין, בבת אחת. (אתר כיפה הרב מנחם הכהן) מתוך כך כתב החזון איש כי ההשתדלות הטבעית של כל אדם במה שנוגע לבריאותו - היא מצווה וחובה. מכאן חובתנו לשמור על בריאותנו ולקיים אורח חיים בריא ופעיל.

ענייני דיומא

רגע של עברית - בטלגרם

האקדמיה ללשון עברית מזמינה אתכם להצטרף לרשימת התפוצה של "רגע של עברית", בטלגרם. כל יום, מתפרסם לימוד קצרצר על מילה שקשורה בשפה העברית. הרשמה בקישור:

<https://t.me/joinchat/AAAAAFcel423THOwlulOZA>

הפקת תועלת ממבחנים - לכיתות ב', ה'

בעקבות משימות הערכה, וברוח התפיסה של הערכה בשירות הלמידה, כתכנון ההוראה לתלמיד, ניתן להעזר במודל המפורסם באתר מפמ"ר עברית **ככלי הערכה פנימי**, שמטרתו לספק משוב מיידי. **אין להשתמש בכלי הזה כמבחן, אלא כחלק מתהליך ההוראה. אין צורך להשתמש בו לכיתה שלמה, אלא לתלמידים מסוימים שצריך לתכנן את ההוראה שלהם.** הכלי נועד לסייע לקידום הלמידה של התלמידים, להתריע על תלמידים שאינם שולטים בתכנים ובמיומנויות הנדרשים, לזהות את הפער בין הביצועים המצופים לבין הביצועים בפועל, ולהעריך את האפקטיביות של הפעולות שנעשות לצמצום הפער.

שלכן,
יעל נדלר

yaelna@education.gov.il
מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד